U S N E S E N Í

Nejvyšší správní soud rozhodl v senátu složeném z předsedy JUDr. Jakuba Camrdy a soudců JUDr. Lenky Matyášové a Mgr. Ondřeje Mrákoty v právní věci **navrhovatele: předseda Krajského soudu v Ústí nad Labem,** se sídlem Národního odboje 1274, Ústí nad Labem, proti **kárně obviněnému: JUDr. P. V.,** v řízení o návrhu na zahájení kárného řízení ze dne 13. 3. 2017, vedeném u Nejvyššího správního soudu pod sp. zn. 16 Kss 2/2017, o oznámení možného důvodu podjatosti JUDr. Karlem Šimkou, členem kárného senátu,

takto:

Soudce JUDr. Karel Šimka **není vyloučen** z projednávání a rozhodnutí věci vedené u Nejvyššího správního soudu pod sp. zn. 16 Kss 2/2017.

O d ů v o d n ě n í :

V kárném řízení zahájeném navrhovatelem proti kárně obviněnému soudci JUDr. P. V. oznámil člen kárného senátu JUDr. Karel Šimka možný důvod své podjatosti. O tom zpravil předsedu Nejvyššího správního soudu postupem dle § 8 odst. 3 zákona č. 150/2002 Sb., soudní řád správní, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „s. ř. s."), v návaznosti na § 10 zákona č. 7/2002 Sb., o řízení ve věcech soudců, státních zástupců a soudních exekutorů, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „zákon č. 7/2002 Sb.").

Možný důvod své podjatosti JUDr. Karel Šimka spatřoval v tom, že se s kárně obviněným osobně zná, neboť se jedná o bývalého asistenta soudkyně JUDr. Dagmar Nygrínové, který působil v minulosti na Nejvyšším správním soudu. V době, kdy kárně obviněný vykonával funkci asistenta, se s ním dle svého vyjádření JUDr. Karel Šimka pracovně, v omezené míře také „pracovně-přátelsky", osobně potkával. Vzájemně si tykají a dodnes zůstávají v občasném kontaktu, jelikož si jednou až dvakrát ročně telefonují ohledně profesních otázek, neboť obviněný působí na správním úseku krajského soudu. Potkávají se také na školeních pořádaných v rámci justice nebo jiných podobných profesních akcích. Jiné vztahy s kárně obviněným soudcem JUDr. Šimka nemá. Dále JUDr. Šimka uvedl, že si kárně obviněného vždy vážil jako kvalitního právníka, s nímž je

cenné diskutovat. Subjektivně podjatý se JUDr. Šimka necítí, má však za to, že uvedené skutečnosti by měly být zváženy jako možný důvod jeho podjatosti.

Postupem dle § 8 odst. 3 věty poslední s. ř. s. byl spis obsahující oznámení JUDr. Karla Šimky o jeho možné podjatosti předán k rozhodnutí o podjatosti pátému senátu Nejvyššího správního soudu.

Podle § 25 zákona č. 7/2002 Sb. nestanoví-li tento zákon jinak nebo nevyplývá-li z povahy věci něco jiného, v kárném řízení se přiměřeně použijí ustanovení trestního řádu. Zvláštní ustanovení § 10 zákona č. 7/2002 Sb. však stanoví, že na vyloučení člena senátu z projednávání a rozhodování věci se přiměřeně použije ustanovení zvláštního právního předpisu; poznámka pod čarou 4c) odkazuje na § 8 s. ř. s. Jakkoli poznámka pod čarou nemá sama o sobě normativní, nýbrž jen výkladově podpůrnou povahu, nutno podle systematického i jazykového výkladu dospět k závěru, že při rozhodování o vyloučení člena kárného senátu se postupuje podle právního předpisu, jímž se řídí Nejvyšší správní soud, tj. v souladu s informací v poznámce pod čarou podle soudního řádu správního, a nikoli např. podle trestního řádu – jinak by totiž nebylo třeba zvláštního odkazovacího ustanovení § 10 zákona č. 7/2002 Sb.

Dle § 8 odst. 1 s. ř. s. „[s]*oudci jsou vyloučeni z projednávání a rozhodnutí věci, jestliže se zřetelem na jejich poměr k věci, k účastníkům nebo k jejich zástupcům je dán důvod pochybovat o jejich nepodjatosti. Vyloučeni jsou též soudci, kteří se podíleli na projednávání nebo rozhodování věci u správního orgánu nebo v předchozím soudním řízení. Důvodem k vyloučení soudce nejsou okolnosti, které spočívají v postupu soudce v řízení o projednávané věci nebo v jeho rozhodování v jiných věcech*“.

Rozhodnutí o vyloučení soudce z důvodů uvedených v § 8 s. ř. s. představuje výjimku z ústavní zásady, podle níž nikdo nesmí být odňat svému zákonnému soudci s tím, že příslušnost soudu i soudce stanoví zákon (čl. 38 odst. 1 Listiny základních práv a svobod). Tak, jak zákon tuto příslušnost stanovil, je tato zásadně dána a postup, kterým je věc odnímána příslušnému soudci a přikázána soudci jinému, je nutno chápat jako postup výjimečný. Podjatost soudce také zasahuje do principu nezávislosti soudce. Soudce lze z projednávání a rozhodnutí přidělené věci vyloučit pouze výjimečně a z opravdu závažných důvodů, které mu reálně brání rozhodnout v souladu se zákonem nezaujatě a spravedlivě.

V soudní judikatuře se objevuje rozlišování mezi subjektivní a objektivní stránkou podjatosti. Subjektivní stránkou podjatosti se rozumí vnitřní psychický vztah soudce k předmětu věci, účastníkům či jejich zástupcům, o němž může relativně přesně pojednat jen soudce sám. Naopak pro objektivní stránku podjatosti je podstatná existence skutečností ve vnější realitě, které dávají legitimní podklad pro pochybnosti o nepodjatosti soudce.

K významu těchto stránek podjatosti při rozhodování o tom, zda je soudce vyloučen z projednání a rozhodnutí věci, se vyjádřil Ústavní soud ve svém nálezu ze dne 3. 7. 2001, sp. zn. II. ÚS 105/01, dostupném na http://nalus.usoud.cz, ve kterém uvedl, že „*subjektivní hledisko účastníků řízení, případně soudců samotných, je podnětem pro*

rozhodování o eventuální podjatosti, avšak rozhodování o této otázce se musí dít výlučně na základě hlediska objektivního. To znamená, že není přípustné vycházet pouze z pochybností o poměru soudců k projednávané věci nebo k osobám, jichž se úkon přímo dotýká, nýbrž i z hmotněprávního rozboru skutečností, které k těmto pochybnostem vedly. Jak již konstatoval Ústavní soud ve svém nálezu ze dne 27. 11. 1996, sp. zn. I. ÚS 167/94 (publ.: Sbírka nálezů a usnesení ÚS, sv. 6, č. 127), nejde pouze o hodnocení subjektivního pocitu soudce, zda se cítí nebo necítí být podjatý, anebo hodnocení osobního vztahu k účastníkům řízení, ale o objektivní úvahu, zda – s ohledem na okolnosti případu – lze mít za to, že by soudce podjatý mohl být".

Jakkoli jsou skutkové okolnosti nyní posuzovaného případu odlišné od uvedené věci řešené Ústavním soudem, Nejvyšší správní soud považuje za podstatnou pro nynější věc základní myšlenku citovaného nálezu Ústavního soudu, totiž že i přes samotné prohlášení soudce, v němž vyjádřil obavy o svou schopnost rozhodnout nestranně, nemusí být takový soudce nutně vyloučen pro podjatost. Pro zhodnocení toho, zda je skutečně nezbytné ho z projednávání a rozhodnutí věci vyloučit, je relevantní především objektivní úvaha, zda s ohledem na okolnosti případu lze mít za to, že by soudce podjatý mohl být. Tím spíše tato úvaha platí za situace, kdy, tak jako v nyní posuzované věci, se sám soudce subjektivně podjatý být necítí, poukazuje pouze na okolnosti, které by se tak z objektivního hlediska dle jeho názoru mohly jevit, resp. které je třeba z tohoto hlediska posoudit.

Nejvyšší správní soud se tak zaměřil na posouzení toho, zda jsou objektivní důvody pochybovat o nepodjatosti JUDr. Karla Šimky. Při tom se mohl opírat o svou judikaturu, např. o usnesení ze dne 27. 8. 2013, č. j. Nao 41/2013 – 56, dostupné na www.nssoud.cz, v němž Nejvyšší správní soud konstatoval: „*Každý soudce v průběhu své soudcovské kariéry navazuje na svých pracovištích, odborných konferencích a seminářích a při jiných příležitostech společenského života uvnitř soudcovského stavu standardní kolegiální a profesní vztahy a jen některé z nich se vyvinou ve vztahy osobní. Krom toho, hloubka těchto vztahů se v čase mění, některé se prohlubují, jiné – zejména po opuštění společného pracoviště – blednou. Každý soudce profesionál při rozhodování musí být schopen tyto standardní profesní a kolegiální vztahy odstínit, resp. jde o - zejména u soudců vyšších soudů, jež pravidelně přezkoumávají rozhodnutí svých kolegů na nižších stupních soudní soustavy – natolik běžný fenomén, že si soudci profesionálové jejich existenci při rozhodování ani nemusí uvědomovat.*" Vztah, který nepřekračoval standardní profesionální, resp. kolegiální známost v rámci soudcovského stavu, pak nebyl shledán jako objektivní důvod pochybovat o nepodjatosti rozhodujícího soudce.

Soudce je právní profesionál, jehož ústavní jakožto i mravní povinností je dbát o nezávislé a nestranné rozhodování. S výkonem funkce soudce je proto nerozlučně spjat požadavek na to, aby se soudce byl schopen oprostit od nepatřičných vnějších vlivů na jeho rozhodovací činnost. Méně intenzivní vlivy na svou rozhodovací činnost tak musí být soudce schopen odfiltrovat s ohledem na nároky své profese. Pokud tedy intenzita rušivých vlivů nedosáhne určité kritické úrovně, nemohou vzniknout legitimní pochybnosti o tom, že soudce není schopen dostát požadavkům na nezávislé a nestranné rozhodnutí, které jsou na něj kladeny a kterých si musí být vědom.

V nynějším případě se z objektivního hlediska jednalo právě o méně intenzivní vliv, od něhož se soudce je schopen oprostit. Je zřejmé, že kontakt mezi JUDr. Karlem Šimkou a kárně obviněným je sice opakujícího se rázu, je však veden pouze na profesní úrovni, jelikož kárně obviněný je JUDr. Karlem Šimkou vnímán striktně jako kolega, se kterým bylo možné vést hodnotné diskuze o správněprávní problematice. Jak bylo zmíněno výše, je nutné přihlédnout také ke skutečnosti, že JUDr. Karel Šimka s kárně obviněným již nesdílí pracoviště, a dále také k tomu, že jejich kontakt je pouze občasný a ani v minulosti, kdy JUDr. V. působil jako asistent soudce Nejvyššího správního soudu, se nejednalo přímo o podřízeného či blízkého spolupracovníka JUDr. Šimky. Takový kontakt nelze hodnotit jinak než jako běžnou kolegiální známost mezi příslušníky soudcovského stavu, kterých lze za život navázat desítky. Ani zmíněné tykání zde nehraje významnější roli, jelikož jde o pravidelný průvodní jev kolegiálních vztahů. S ohledem na běžnou povahu navazování takových kontaktů a omezení tohoto konkrétního výhradně na občasné profesní konzultace, ať již telefonicky, nebo v prostředí profesně zaměřených seminářů či společenských setkání, lze učinit závěr, že nejde o intenzivní vliv na rozhodování soudce. Nejde tudíž o vliv, který by soudce nebyl schopen potlačit.

Pouze pro úplnost lze poznamenat, že určitou, byť nikoliv klíčovou roli hraje v daném případě rovněž skutečnost, že vzhledem k tomu, že JUDr. V. je soudcem rozhodujícím rovněž ve správním soudnictví a že kárných návrh se týká mj. právě i tvrzených průtahů při vyřizování jemu přidělených věcí správního soudnictví, lze předpokládat, že bude kárný senát 16 Kss postupovat v souladu s § 4 odst. 1 větou třetí zákona č. 7/2002 Sb. a tedy, že JUDr. Karel Šimka se bude na projednání a rozhodování dané věci podílet nikoliv jako předseda kárného senátu a tedy i soudce-zpravodaj, ale jako zástupce předsedy kárného senátu, jímž bude v tomto případě člen daného kárného senátu z řad soudců Nejvyššího soudu. Smyslem daného ustanovení je právě zajistit pro soudce Nejvyššího správního soudu, který je v běžných případech dle § 4 odst. 2 věty druhé zákona č. 7/2002 Sb. předsedou kárného senátu Nejvyššího správního soudu, určitý odstup, který mu usnadní objektivní posouzení dané věci v těch případech, kdy sice nejsou dány důvody jeho podjatosti, kdy je však kárné řízení vedeno proti někomu z jeho kolegů z relativně málo početné skupiny správních soudců, mezi nimiž lze určitou úroveň profesních kontaktů zpravidla předpokládat.

Pátý senát Nejvyššího správního soudu z výše uvedených důvodů neshledal, že by vyvstaly objektivní okolnosti, které by zavdávaly důvod pochybovat o nepodjatosti JUDr. Karla Šimky. Pochybnosti, které by dle přesvědčení JUDr. Karla Šimky mohly vyvstat o jeho nepodjatosti, nepramení z natolik závažných okolností, od kterých by soudce, vědom si svých ústavních povinností, nebyl schopen odhlédnout a rozhodovat zcela nestranně.

JUDr. Karel Šimka proto s přihlédnutím ke shora uvedeným důvodům není vyloučen z projednávání a rozhodnutí kárné věci vedené u Nejvyššího správního soudu pod sp. zn. 16 Kss 2/2017.

P o u č e n í : Proti tomuto usnesení **n e j s o u** opravné prostředky přípustné.

pokračování

V Brně dne 4. května 2017

JUDr. Jakub Camrda
předseda senátu